

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ ВЕСКОВИЋ ПРОТИВ СРБИЈЕ

(Представка број 30741/22)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

23. септембар 2025. године

Ова пресуда је правноснажна, али може бити предмет редакцијских измена.

У предмету Весковић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Одбора у саставу:

Darian Pavli, председник,

Ioannis Ktistakis,

Úna Ní Raifeartaigh, судије,

и Olga Chernishova, заменица секретара Одељења,

Имајући у виду:

представку (број 30741/22) против Републике Србије, коју је Суду по члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: Конвенција) поднео 16. јуна 2022. године држављанин Србије, господин Дарко Весковић (у даљем тексту: подносилац), рођен 1980. године, с пребивалиштем у Београду, којег пред Судом заступа госпођа З. Никодиновић Добричанин, адвокатица из Београда;

одлуку да се обавести Влада Републике Србије (у даљем тексту: Влада), коју заступа њена заступница, госпођа З. Јадријевић Младар;

запажања странака;

повлачење господина Матеје Ђуровића, судије изабраног у име Србије, са суђења у вези са предметом (Правило 28. став 3. Пословника Суда);

Након већања на затвореној седници 2. септембра 2025. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПРЕДМЕТ СЛУЧАЈА

1. Представка се односи на оправданост и дужину трајања притвора подносиоца, као и на брзину преиспитивања његове законитости.
2. На основу потернице коју су издале српске власти, подносилац је ухапшен у Хрватској због сумње на тешко убиство и недозвољену производњу, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја. Он је изручен Србији 3. јула 2018. године и смештен у притвор. Притвор му је одређен, а затим продужаван у више наврата због опасности од бекства и поновног извршења кривичног дела. Подносилац је више пута оспоравао свој притвор. Најновија одлука Уставног суда донета је 18. јануара 2024. године.
3. Виши суд у Београду је 10. јуна 2024. године оценио да притвор подносиоца више није неопходан и ставио га је у кућни притвор. Дана 27. новембра 2024. године, првостепени суд је огласио подносиоца кривим за убиство и недозвољену производњу, држање, ношење и промет оружја и експлозивних материја и осудио га на 15 година затвора.
4. На дан последњих информација доступних Суду (24. март 2025. године), подносилац је још увек био у кућном притвору и кривични поступак против њега је још увек био у току. Није се притуживао ни на једну од одлука које се тичу његовог кућног притвора.
5. Подносилац се притуживао на основу члана 5. Конвенције на следеће: (а) дужину његовог притвора и наводно апстрактно и понављајуће образложење које су домаћи судови понудили у том погледу; и (б) „брзину” поступка у вези са притвором пред Уставним судом.

ОЦЕНА СУДА

I. ПРЕЛИМИНАРНЕ НАПОМЕНЕ

6. Суд на почетку напомиње да је подносилац 10. јуна 2024. године стављен у кућни притвор (видети горе наведени став 3.). Иако се кућни притвор сматра лишавањем слободе у смислу члана 5. Конвенције (видети, на пример, *Buzadji против Републике Молдавије* [BV], број 23755/07, став 104, од 5. јула 2016. године), Суд ће се бавити само питањем притвора подносиоца, јер подносилац није покренуо питање кућног притвора ни пред домаћим судовима (видети став 4 горе), нити пред овим Судом.

II. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 5. СТАВ 3. КОНВЕНЦИЈЕ

7. Подносилац се притуживао на недостатак релевантних и довољних разлога за његов притвор, као и на трајање истог. Ова притужба подлеже разматрању у складу са чланом 5. став 3. Конвенције.

8. Суд примећује да ова притужба није ни очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције, нити је неприхватљива из било ког другог разлога. Стога се мора прогласити прихватљивом.

9. Општа начела која се тичу разлога за притвор и његовог трајања резимирана су у предмету *Радоњић и Ромић против Србије* (број 43674/16, ст. 61–70, од 4. априла 2023. године, са даљим упућивањима).

10. Притвор подносиоца је почео 3. јула 2018. године када је изручен Србији (видети *Грујовић против Србије*, број 25381/12, став 50, од 21. јула 2015. године, са даљим упућивањима) и завршио се 10. јуна 2024. године, када је стављен у кућни притвор (видети ст. 3. и 6. горе). Притвор је стога трајао пет година, 11 месеци и седам дана.

11. У својим решењима о притвору подносиоца, судови су се првобитно позвали на постојање основа за његов притвор на основу основане сумње да је извршио кривична дела за која је оптужен. Такође су се позвали на ризик од његовог бекства због чињенице да домаћи органи нису могли да контактирају подносиоца након критичног догађаја и да је ухапшен у иностраној земљи четири месеца касније на основу потернице. Штавише, позвали су се на ризик од поновног извршења кривичног дела, због тежине кривичних дела и начина на који су учињена, као и на основану сумњу да их је извршио док је био на условној слободи због фалсификовања. Због утицаја промењених околности, првостепени суд је 1. марта 2024. утврдио да је ризик од поновног извршења кривичног дела престао да постоји.

12. Суд сматра да су разлози које су изнели домаћи органи свакако релевантни. Међутим, у специфичним околностима случаја, не сматра да је потребно испитати да ли су они били и довољни, јер у сваком случају домаћи органи нису показали „посебну марљивост” у вођењу кривичног поступка (видети *Грујовић*, горе наведено, став 53.). Домаћи судови су заказали укупно 56 рочишта, од којих је 31 одложено, углавном из различитих процесних разлога који се нису могли приписати подносиоцу. Штавише, суђење је морало да почне

изнова пет пута јер се променио председавајући судија и/или састав судског већа. Влада је понудила објашњење само за једну од тих промена.

13. Суд не може да прихвати аргумент Владе да сложеност случаја и природа кривичне оптужбе оправдавају његово прекомерно трајање. С обзиром на то нису постојале изузетне околности које би могле да оправдају тако дуг поступак у овом случају (упоредити и супротставити *Луковић против Србије*, број 43808/07, ст. 47. и 55, од 26. марта 2013. године, и *Chraidi против Немачке*, број 65655/01, ст. 43–45, ЕСЉП 2006-ХП), Суд сматра да је притвор подносиоца, који је трајао пет година, 11 месеци и седам дана, продужен преко разумног рока (видети предмете *Грујовић*, горе наведен, став 54, и *Сингајевски против Русије*, број 17628/03, ст. 82–85, од 27. марта 2012. године).

14. Сходно томе, дошло је до повреде члана 5. став 3. Конвенције због дужине трајања притвора подносиоца.

III. ПРЕОСТАЛЕ ПРИТУЖБЕ

15. Подносилац је такође навео да поступак који је покренуо пред Уставним судом ради оспоравања законитости свог притвора није био у складу са захтевом „брзине” утврђеним у члану 5. став 4. Конвенције. Узимајући у обзир чињенице случаја, поднеске странака и своје горе наведене налазе, Суд сматра да је размотрио главна правна питања која су покренута предметом и да нема потребе да испитује преостале притужбе (видети *Центар за правне ресурсе у име Valentin Câmpreanu против Румуније* [ВВ], број 47848/08, став 156, ЕСЉП 2014, и *Zadeh против Чешке Републике* [Одбор], број 35207/17 и 6 др., став 20, од 27. јуна 2024. године).

ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

16. Подносилац је тражио 20.000 евра (EUR) на име нематеријалне штете претрпљене као резултат повреде његових права из члана 5. Конвенције. У вези са трошковима и издацима насталим пред домаћим судовима и пред Судом, подносилац је тражио 35.450 евра.

17. Влада је оспорила те захтеве.

18. С обзиром на природу утврђене повреде и вршећи своју процену на правичној основи, како је то утврђено чланом 41. Конвенције, Суд досуђује подносиоцу износ од 3.000 евра на име нематеријалне штете, као и сваки порез који се може наплатити.

19. Према судској пракси Суда, подносилац има право на повраћај трошкова и издатака само у оној мери у којој је доказано да су стварно и нужно настали и да су разумни у погледу износа. То јест, подносилац је сигурно имао трошкове или је био обавезан да их подмири, у складу са правном или уговорном обавезом, те је вероватно да су наведени издаци били неизбежни у циљу спречавања утврђеног кршења или стицања правне заштите (видети, на пример, *Ђурић против Србије*, број 24989/17, став 95, од 6. фебруара 2024. године, са даљим упућивањима). У овом случају, узимајући у обзир документа која поседује и горе наведене критеријуме, Суд сматра разумним да подносиоцу досуди 4.070 евра за поступак пред домаћим судовима и Судом, као и све порезе који се могу наплатити подносиоцу.

ИЗ ОВИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* притужбу у вези са дужином притвора прихватљивом;

2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 5. став 3. Конвенције због дужине притвора подносиоца;

3. *Утврђује* да нема потребе да се испитује прихватљивост и основаност преостале притужбе;

4. *Одлучује*

(а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу, у року од три месеца, следеће износе, који морају да се конвертују у валуту Тужене државе по курсу који важи на дан исплате:

(i) 3.000 евра (три хиљаде евра), као и било који порез који се може наплатити у вези са нематеријалном штетом;

(ii) 4.070 евра (четири хиљаде и седамдесет евра), као и било који порез који се може наплатити у вези са насталим трошковима и издацима;

(б) да од истека наведених три месеца до измирења, камата на горе наведени износ биће платива по стопи која је једнака граничној активној каматној стопи Европске централне банке током периода неиспуњавања обавеза, плус три процентна поена;

5. *Одбацује* остале захтеве подносиоца за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и прослеђено у писаном облику 23. септембра 2025. године, у складу с правилом 77. ст. 2. и 3. Пословника о раду Суда.

Olga Chernishova

Заменица Секретара

Darian Pavli

Председник